

30th Latin Summer School

January 2023

Class 2 c

Tutors:

Tim Livingstone and Kim Harris

Contents

Reading schedule	3
Monday	4
Cicero <i>Pro Caelio</i> – part 1	4
Chapter 31	4
Chapter 32	4
Sallust <i>Bellum Catilinae</i> – part 1	4
Chapter 25	4
Cicero <i>Pro Caelio</i> – part 2	5
Chapter 33	5
Chapter 34	5
Tuesday	6
Catullus – part 1	6
V. ad Lesbiam	6
VII. ad Lesbiam	6
Cicero <i>Pro Caelio</i> – part 3	6
Chapter 35	6
Chapter 36	7
Horace <i>Odes</i> – part 1	7
1.3, Lines 1-20	7
Wednesday	9
Horace <i>Odes</i> - part 2	9
1.3, Lines 21-40	9
Sallust <i>Bellum Catilinae</i> – part 2	9
Chapter 16	9
Catullus – part 2	10
VIII. ad se ipsum	10
Thursday	11
Horace <i>Odes</i> – part 3	11
2.3, Lines 5-16	11
Cicero <i>In Catilinam I</i>	11
Chapters 1-3	11
Sallust, <i>Bellum Catilinae</i> – part 2	12
Chapter 5.1-8	12
Cornelius Severus <i>Suasoriae</i> 6.26 (selections)	12
Eulogy to Cicero, Lines 1-15	12
Catullus – part 3	13
XLIX: Ad Ciceronem	13
Friday	14
Catullus – part 4	14
L: Ad Licinium	14

Reading schedule

Monday	session 1	Introduction to course Cicero <i>Pro Caelio</i> – Part 1	Chapters 31 & 32
	session 2	Sallust <i>Bellum Catilinae</i> – Part 1	Chapter 25
	session 4	Cicero <i>Pro Caelio</i> – Part 2	Chapters 33 & 34
Tuesday	session 1	Catullus 5 Catullus 7	Lines 1–13 Lines 1-12
	session 2	Cicero <i>Pro Caelio</i> – Part 3	Chapters 35 & 36
	session 4	Horace <i>Odes</i> 1.3 – Part 1	Lines 1-20
Wednesday	session 1	Horace <i>Odes</i> 1.3 – Part 2	Lines 21-40
	session 2	Sallust <i>Bellum Catilinae</i> – Part 2	Chapter 16
	session 4	Catullus 8	Lines 1–19
Thursday	session 1	Horace <i>Odes</i> 2.3	Lines 5-16
	session 2	Cicero <i>In Catilinam</i> Sallust <i>Bellum Catilinae</i> – Part 2	<i>In Cat.</i> Chapters 1-3 <i>Bell. Cat.</i> Chapter 5.1-8
	session 4	Cornelius Severus – eulogy to Cicero (extract of <i>Suas.</i> 6.26) Catullus 49	Lines 1-15 Lines 1-7
Friday	session 1	Catullus 50	Lines 1–21
	session 2	overflow & revision	

Friday note: There are no prescribed texts for Session 2 on Friday. This session is reserved for spill-over texts, addressing any remaining grammar questions, and extra activities if time allows.

Monday

Cicero *Pro Caelio* – part 1

Chapter 31

Horum duorum criminum video auctorem, video fontem, video certum nomen et caput. Auro opus fuit; sumpsit a Clodia, sumpsit sine teste, habuit quamdiu voluit. Maximum video signum cuiusdam egregiae familiaritatis. Necare eandem voluit; quaesivit venenum, sollicitavit quos potuit, paravit, horam locum constituit, attulit. Magnum rursus odium video cum crudelissimo discidio exstitisse. Res est omnis in hac causa nobis, iudices, cum Clodia, muliere non solum nobili verum etiam nota; de qua ego nihil dicam nisi depellendi criminis causa.

Chapter 32

Sed intellegis pro tua praestanti prudentia, Cn. Domiti, cum hac sola rem esse nobis. Quae si se aurum Caelio commodasse non dicit, si venenum ab hoc sibi paratum esse non arguit, petulanter facimus, si matrem familias secus quam matronarum sanctitas postulat nominamus. Sin ista muliere remota nec crimen ullum nec opes ad oppugnandum M. Caelium illis relinquuntur, quid est aliud quod nos patroni facere debeamus, nisi ut eos qui insectantur repellamus? Quod quidem facerem vehementius, nisi intercederent mihi inimicitiae cum istius mulieris viro fratre volui dicere; semper hic erro. Nunc agam modice nec longius progrediar quam me mea fides et causa ipsa coget: nec enim muliebris umquam inimicitias mihi gerendas putavi, praesertim cum ea quam omnes semper amicam omnium potius quam cuiusquam inimicam putaverunt.

Sallust *Bellum Catilinae* – part 1

Chapter 25

Sed in eis erat Sempronia, quae multa saepe virilis audaciae facinora commiserat. Haec mulier genere atque forma, praeterea viro [atque] liberis satis fortunata fuit; litteris Graecis et Latinis docta, psallere [et] saltare elegantius, quam necesse est probae, multa alia, quae instrumenta luxuriae sunt. Sed ei cariora semper omnia quam decus atque pudicitia fuit; pecuniae an famae minus parceret, haud facile discerneres; lubido sic adensa, ut saepius peteret viros quam peteretur. Sed ea saepe antehac fidem prodiderat, creditum abiuraverat, caedis conscia fuerat, luxuria atque

inopia praeceps abierat. Verum ingenium eius haud absurdum; posse versus facere, iocum movere, sermone uti vel modesto vel molli vel procaci; prorsus multae facetiae multusque lepos inerat.

Cicero *Pro Caelio* – part 2

Chapter 33

Sed tamen ex ipsa quaeram prius utrum me secum severe et graviter et prisce agere malit, an remisse et leniter et urbane. Si illo austero more ac modo, aliquis mihi ab inferis excitandus est ex barbatis illis, non hac barbula qua ista delectatur sed illa horrida quam in statu is antiquis atque imaginibus videmus, qui obiurget mulierem et qui pro me loquatur ne mihi ista forte suscenseat. Exsistat igitur ex hac ipsa familia aliquis ac potissimum Caecus ille; minimum enim dolorem capiet qui istam non videbit. Qui profecto, si exstiterit, sic aget ac sic loquetur: 'Mulier, quid tibi cum Caelio, quid cum homine adolescentulo, quid cum alieno? Cur aut tam familiaris fuisti ut aurum commodares, aut tam inimica ut venenum timeres? Non patrem tuum videras, non patruum, non avum, non proavum, non abavum, non atavum audieras consules fuisse;

Chapter 34

non denique modo te Q. Metelli matrimonium tenuisse sciebas, clarissimi ac fortissimi viri patriaeque amantissimi, qui simul ac pedem limine extulerat, omnis prope civis virtute, gloria, dignitate superabat? Cum ex amplissimo genere in familiam clarissimam nupsisses, cur tibi Caelius tam coniunctus fuit? cognatus, adfinis, viri tui familiaris? 5
Nihil eorum. Quid igitur fuit nisi quaedam temeritas ac libido? Nonne te, si nostrae imagines viriles non commovebant, ne progenies quidem mea, Q. illa Claudia, aemulam domesticae laudis in gloria muliebri esse admonebat, non virgo illa Vestalis Claudia quae patrem complexa triumphantem ab inimico tribuno plebei de curru detrahi passa non est? 10
Cur te fraterna vitia potius quam bona paterna et avita et usque a nobis cum in viris tum etiam in feminis repetita moverunt? Ideone ego pacem Pyrrhi diremi ut tu amorum turpissimorum cotidie foedera ferires, ideo aquam adduxi ut ea tu incestu uterere, ideo viam munivi ut eam tu alienis viris comitata celebrares? ' 15

Tuesday

Catullus – part 1

V. ad Lesbiam

Vivamus mea Lesbia, atque amemus,
rumoresque senum severiorum omnes unius
aestimemus assis!
soles occidere et redire possunt:
nobis cum semel occidit brevis lux, 5
nox est perpetua una dormienda. da mi
basia mille, deinde centum,
dein mille altera, dein secunda centum, deinde usque
altera mille, deinde centum.
dein, cum milia multa fecerimus, 10
conturbabimus illa, ne sciamus, aut ne quis
malus invidere possit, cum tantum sciat
esse basiorum.

VII. ad Lesbiam

Quaeris, quot mihi basiationes
tuae, Lesbia, sint satis superque.
quam magnus numerus Libyssae harenae
lasarpiciferis iacet Cyrenis
oraclum Iovis inter aestuosi 5
et Batti veteris sacrum sepulcrum;
aut quam sidera multa, cum tacet nox,
furtivos hominum vident amores:
tam te basia multa basiare
vesano satis et super Catullo est, 10
quae nec pernumerare curiosi
possint nec mala fascinare lingua

Cicero *Pro Caelio* – part 3

Chapter 35

Sed quid ego, iudices, ita gravem personam induxi ut verear ne se idem
Appius repente convertat et Caelium accusare illa sua gravitate
censoria? Sed videro hoc posterius atque ita, iudices, ut vel

severissimis disceptatoribus M. Caeli vitam me probaturum esse
 confidam. Tu vero, mulier iam enim ipse tecum nulla persona 5
 introducta loquorósi ea quae facis, quae dicis, quae insimulas, quae
 moliris, quae arguis, probare cogitas, rationem tantae familiaritatis,
 tantae consuetudinis, tantae coniunctionis reddas atque exponas
 necesse est. Accusatores quidem libidines, amores, adulteria,
 Baias, actas, convivias, comissationes, cantus, symphonias, navigia 10
 iactant, idemque significant nihil se te invita dicere. Quae tu quoniam
 mente nescio qua effrenata atque praecipiti in forum deferri
 iudiciumque voluisti, aut diluas oportet ac falsa esse doceas aut nihil
 neque crimini tuo neque testimonio credendum esse fateare.

Chapter 36

Sin autem urbanus me agere mavis, sic agam tecum. Removebo illum
 senem durum ac paene agrestem; ex his igitur sumam aliquem ac
 potissimum minimum fratrem qui est in isto genere urbanissimus; qui
 te amat plurimum, qui propter nescio quam, credo, timiditatem et
 nocturnos quosdam inanis metus tecum semper pusio cum maiore
 sorore cubitabat. Eum putato tecum loqui: ' Quid tumultuaris, soror?
 quid insanis? Quid clamorem exorsa verbis parvam rem magnam
 facis? Vicinum adolescentulum aspexisti; candor huius te et proceritas,
 voltus oculique pepulerunt; saepius videre voluisti; fuisti non
 numquam in isdem hortis; vis nobilis mulier illum filium familias
 patre parco ac tenaci habere tuis copiis devinctum. Non potes;
 calcitrat, respuit, repellit, non putat tua dona esse tanti. Confer te alio.
 Habes hortos ad Tiberim ac diligenter eo loco paratos quo omnis
 iuventus natandi causa venit; hinc licet condiciones cotidie legas; cur
 huic qui te spernit molesta es?

Horace *Odes* – part 1

1.3, Lines 1-20

Sic te diva potens Cypri,
 sic fratres Helenae, lucida sidera,
 ventorumque regat pater
 obstrictis aliis praeter Iapyga,
 navis, quae tibi creditum 5

debes Vergilium, finibus Atticis
reddas incolumem precor,
et serves animae dimidium meae.
illi robur et aes triplex
circa pectus erat, qui fragilem truci 10
commisit pelago ratem
primus, nec timuit praecipitem Africum
decertantem Aquilonibus
nec tristis Hyadas nec rabiem Noti,
quo non arbiter Hadriae 15
maior, tollere seu ponere vult freta.
quem mortis timuit gradum,
qui siccis oculis monstra natantia,
qui vidit mare turbidum et
infamis scopulos Acroceraunia? 20

Wednesday

Horace *Odes* - part 2

1.3, Lines 21-40

nequiquam deus abscidit
prudens Oceano dissociabili
terras, si tamen impiae
non tangenda rates transiliunt vada.
audax omnia perpeti 25
gens humana ruit per vetitum nefas.
audax Iapeti genus
ignem fraude mala gentibus intulit.
post ignem aetheria domo
subductum macies et nova febrium 30
terris incubuit cohors,
semotique prius tarda necessitas
leti corripuit gradum.
expertus vacuum Daedalus aera
pennis non homini datis: 35
perrupit Acheronta Herculeus labor.
nil mortalibus ardui est:
caelum ipsum petimus stultitia neque
per nostrum patimur scelus
iracunda Iovem ponere fulmina. 40

Sallust *Bellum Catilinae* – part 2

Chapter 16

Sed iuventutem, quam, ut supra diximus, inlexerat, multis modis mala facinora edocebat. 2 Ex illis testis signatoresque falsos commodare; fidem, fortunas, pericula vilia habere, post ubi eorum famam atque pudorem 3 Si causa peccandi in praesens minus suppetebat, nihilo minus insontis sicuti sontis circumvenire, iugulare; scilicet, ne per otium torpescerent manus aut animus, gratuito potius malus atque crudelis erat. 4 His amicis sociisque confisus Catilina, simul quod aes alienum per omnis terras ingens erat et quod plerique Sullani milites largius suo usi, rapinarum et victoriae veteris memores, civile bellum exoptabant, opprimundae rei publicae consilium cepit. 5 In Italia nullus exercitus, Cn. Pompeius in extremis terris bellum gerebat; ipsi consulatum

petenti magna spes, senatus nihil sane intentus; tutae tranquillaeque res omnes, sed ea prorsus opportuna Catilinae.

Catullus – part 2

VIII. ad se ipsum

Miser Catulle, desinas ineptire,
et quod vides perisse perditum ducas.
fulsere quondam candidi tibi soles,
cum ventitabas quo puella ducebat
amata nobis quantum amabitur nulla. 5
ibi illa multa cum iocosa fiebant,
quae tu volebas nec puella nolebat,
fulsere vere candidi tibi soles.
nunc iam illa non vult: tu quoque
impotens noli,
nec quae fugit sectare, nec miser vive, 10
sed obstinata mente perfer, obdura.
vale puella, iam Catullus obdurat,
nec te requiret nec rogabit invitam.
at tu dolebis, cum rogaberis nulla.
scelestas, vae te, quae tibi manet vita? 15
quis nunc te adibit? cui videberis bella?
quem nunc amabis? cuius esse diceris?
quem basiabis? cui labella mordebis?
at tu, Catulle, destinatus obdura.

Thursday

Horace *Odes* – part 3

2.3, Lines 5-16

seu maestus omni tempore vixeris, 5
seu te in remoto gramine per dies
festos reclinatum bearis
interiore nota Falerni.
quo pinus ingens albaque populus
umbram hospitem consociare amant 10
ramis? quid obliquo laborat
lympha fugax trepidare rivo?
huc vina et unguenta et nimium brevis
flores amoenae ferre iube rosae,
dum res et aetas et sororum 15
fila trium patiuntur atra.

Cicero *In Catilinam I*

Chapters 1-3

1 Quo usque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? quam diu etiam furor iste tuus nos eludet? quem ad finem sese effrenata iactabit audacia? Nihilne te nocturnum praesidium Palati, nihil urbis vigiliae, nihil timor populi, nihil concursus bonorum omnium, nihil hic munitissimus habendi senatus locus, nihil horum ora voltusque moverunt? Patere tua consilia non sentis, constrictam iam horum omnium scientia teneri coniurationem tuam non vides? Quid proxima, quid superiore nocte egeris, ubi fueris, quos convocaveris, quid consili ceperis quem nostrum ignorare

2 arbitraris? O tempora, o mores! Senatus haec intellegit, consul videt; hic tamen vivit. Vivit? immo vero etiam in senatum venit, fit publici consili particeps, notat et designat oculis ad caedem unum quemque nostrum. Nos autem fortes viri satis facere rei publicae videmur, si istius furorem ac tela vitamus. Ad mortem te, Catilina, duci iussu consulis iam pridem oportebat, in te conferri pestem quam tu in

3 nos omnis iam diu machinaris. An vero vir amplissimus, P. Scipio, pontifex maximus, Ti. Gracchum mediocriter labefactantem statum rei publicae privatus interfecit: Catilinam orbem terrae caede atque incendiis vastare cupientem nos

consules perferemus? Nam illa nimis antiqua praetereo, quod C. Servilius Ahala Sp. Maelium novis rebus studentem manu sua occidit. Fuit, fuit ista quondam in hac re publica virtus ut viri fortes acrioribus suppliciis civem perniciosum quam acerbissimum hostem coercerent. Habemus senatus consultum in te, Catilina, vehemens et grave, non deest rei publicae consilium neque auctoritas huius ordinis: nos, nos, dico aperte, consules desumus.

Sallust, *Bellum Catilinae* – part 2

Chapter 5.1-8

5 1 L. Catilina, nobili genere natus, fuit magna vi et animi et corporis, sed ingenio malo pravoque. 2 Huic ab adulescentia bella intestina, caedes, rapinae, discordia civilis grata fuere, ibique iuventutem suam exercuit. 3 Corpus patiens inediae, algoris, vigiliae supra quam quoiquam credibile est. 4 Animus audax, subdolos, varius, quouis rei lubet simulator ac dissimulator, alieni adpetens, sui profusus, ardens in cupiditatibus; 5 satis eloquentiae, sapientiae parum. Vastus animus inmoderata, incredibilia, nimis alta semper cupiebat. 6 Hunc post dominationem L. Sullae lubido maxuma invaserat rei publicae capiundae, neque id quibus modis adsequeretur, dum sibi regnum pararet, quicquam pensi habebat. 7 Agitabatur magis magisque in dies animus ferox inopia rei familiaris et conscientia scelerum, quae utraque eis artibus auxerat quas supra memoravi. 8 Incitabant praeterea corrupti civitatis mores, quos pessuma ac divorsa inter se mala, luxuria atque avaritia, vexabant.

Cornelius Severus *Suasoriae* 6.26 (selections)

Eulogy to Cicero, Lines 1-15

oraque magnanimum spirantia paene virorum
in rostris iacuerunt suis; sed enim abstulit omnis,
tamquam sola foret, rapti Ciceronis imago.
tunc redeunt animis ingentia consulis acta
iurataeque manus deprensaque foedera noxae 5
patriciumque nefas extinctum: poena Cethegi
deiectusque redit votis Catilina nefandis.
quid favor aut coetus, pleni quid honoribus anni
profuerant? sacris exulta quid artibus aetas?
abstulit una dies aevi decus, ictaque luctu 10
conticuit Latiae tristis facundia linguae.
unica sollicitis quondam tutela salusque,
egregium semper patriae caput, ille senatus

vindex, ille fori, legum ritusque togaeque,
publica vox saevis aeternum obmutuit armis. 15

Catullus – part 3

XLIX: Ad Ciceronem

Disertissime Romuli nepotum,
quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
quotque post aliis erunt in annis,
gratias tibi maximas Catullus
agit pessimus omnium poeta, 5
tanto pessimus omnium poeta
quanto tu optimus omnium patronus.

Friday

Catullus – part 4

L: Ad Licinium

Hesterno, Licini, die otiose
multum lusimus in meis tabellis,
ut convenerat esse delicatos.
scribens versiculos uterque nostrum
ludebat numero modo hoc modo illoc, 5
reddens mutua per iocum atque vinum.
atque illinc abii tuo Lepore
incensus, Licini, facetiisque,
ut nec me miserum cibus iuaret
nec somnus tegeret quiete ocellos, 10
sed toto, indomitus furore, lecto
versarer, cupiens videre lucem,
ut tecum loquerer simulque ut essem.
at defessa labore membra postquam
semimortua lectulo iacebant, 15
hoc, iucunde, tibi poema feci,
ex quo perspiceres meum dolorem.
nunc audax cave sis, precesque nostras
oramus cave despuas, ocelle,
ne poenas Nemesis reposcat a te. 20
est vemens dea: laedere hanc caveto.